Nº. 3470.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt, te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

ZATURDAG 2 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 1 October.

Er is op dit oogenblik vrij wat beweging in de Europeesche pers ontstaan over de reis van prins Napoleon naar Warschau. Met belangstelling zoekt men naar de geheime gedachte, welke van dezen plotseling opgekomen togt oorzaak is. Er wordt van alles uitgevonden om de zaak te verklaren omtrent haar naaste doel. Inmiddels blijft de zaak voor het publiek onbekend, dat zich veilig houden kan aan de meening, dat de beleefdheid van Napoleon III voor Alexander II niet aangenaam zijn zal aan de Engelschen en Oostenrijkers.

Er is iets anders wat meer de aandacht verdient en toch minder wordt opgemerkt dan de zending van prins Napoleon naar den Keizer van Rusland. Dat is de reis van den prins van Pruissen naar Warschau. De prins is steeds zoo weinig gunstig voor Rusland gestemd geweest, dat hij sinds jaren uit alle magt de politiek van zijn Koninklijken broeder heeft bestreden, en eindelijk zelfs met het hof heeft gebroken en zich te Coblentz heeft gevestigd, omdat hij 't niet langer wilde aanzien, dat de politiek van Berlijn naar de instruktiën van St.-Petersburg werd ingerigt. Dat is van algemeene bekendheid en wij hebben 't herhaaldelijk besproken.

Insgelijks is het bekend, dat de Koning van Pruissen laatsleden jaar onvermogend is geworden om het roer van Staat vast te houden. Het hof van St.-Petersburg was dadelijk in de weer, om den prins van Pruissen, die nu als erfgenaam van den troon optreden moest, zooveel mogelijk te keeren. De kruispartij, die tot orgaan dient van de Russische politiek, kleurde dat voor het publiek, middelerwijl de hofpartij den Koning omgaf. En in plaats van regent werd de prins van Pruissen tijdelijk gevolmagtigde des Konings.

Dat heeft nu zoo lang geduurd, dat eindelijk het volk ontevreden geworden is, dewijl het begrijpt, dat er een hand aan 't roer van Staat noodig is, die eigenmagtig handelen kan. Inderdaad, wat is dat voor een toestand, als een land moet blijven geregeerd worden in den zoogenaamden zin van een Koning, die niet eens in staat is om kennis van zaken te nemen? Te meer, als iedereen weet, dat die toestand slechts wordt voortgezet ten dienste van Rusland en van eene kleine partij, die op Rusland steunt?

Levendig werd daarover de polemiek in Berlijn, en herhaaldelijk werden dagbladen in beslag genomen, die de vrijheid namen te betoogen, dat de tijd voor een regentschap was aangebroken. Maar ziet, middelerwijl dat plaats heeft, vertrekt de Prins van Pruissen naar Warschau en men verneemt van dáár, dat het Russische hof eindelijk te Berlijn een regentschap aanraadt.

Dat is zeer belangrijk te vernemen, niet om het regentschap, dat te Berlijn toch zou zijn ingevoerd; maar om de poging van toenadering tusschen Rusland en den prins van Pruissen.

Het moet Keizer Alexander weinig gekost hebben om daartoe de noodige stappen te doen. Hij, die de anti-revolutionnaire politiek van Keizer Nikolaas in Rusland heeft verlaten, kon er niet op staan, dat die in Pruissen werd gehandhaafd. Het lag dus in zijn weg om ten aanzien van Pruissen eene wending te maken. En dewijl hij nu op het punt stond om het vroeger zoo nauw aan St.-Petersburg verbonden hof van Berlijn geheel en al van zich te vervreemden en tot vijand te maken; zoo heeft hij zeer wijsselijk de partij gekozen om te trachten zich met den Prins van Pruissen te verzoenen. Kan men van dezen niet verkrijgen, dat hij zijne Regering ondergeschikt maakt aan de inzigten van Rusland; men heeft dan toch liever te Berlijn een onafhankelijk vriend dan een vijand. Zoodat dan, nu door de medewerking van Rusland de Prins van Pruissen regent zal worden van het Koningrijk.

Men zal zich herinneren dat de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* onder het vorig ministerie schier in elk Nommer beweerde, dat de leden van de Tweede Kamer, die de voorstellen van het kabinet bestreden, de hand uitstaken naar 's Konings kroon, en dat de dagbladen, die de staatkundige inzigten van het kabinet van Simons-van der Brugghen niet deelden, zoo zij dit lieten blijken, zich schuldig maakten aan majesteitsschennis. Die fraaije redeneering werd gegrondvest op de stelling, dat de ministers, door den onschendbaren Koning benoemd, 's Konings dienaren waren, en hunne plannen en voordragten daarom evenzeer boven beoordeeling en kritiek verheven stonden als 's Konings daden-zelven. Het potsierlijke van dat stelsel is in der tijd genoeg aangewezen.

Welk vertrouwen de *Nieuwsbode* in zijn eigen beweeringen heeft, kan onder anderen blijken uit zijn Nommer van heden. In den platten stijl, welken dit blaadje eigen is, wijdt het eenige regelen aan de jongste redevoering van den minister van Bosse, die even goed als zijn voorgangers zijn ambt uit 's Konings handen heeft ontvangen. Wij schrijven die hier af om te doen uitkomen hoe opregt gemeend de gehechtheid van dit blad aan het koninklijk Huis is, dat, volgens zijn dikwijls herhaalde verklaringen, aangerand wordt, wanneer men de woorden of daden van 's Konings ministers gispt. Onze lezers gelieven het ons te vergeven dat wij zulke blaauwboekjestaal onder hunne oogen brengen. Zij weten trouwens, dat wij gewoonlijk kieschheidshalve de artikelen van den *Nieuwsbode* ter zijde laten:

„De opinie, die er wordt geuit over de Memorie, door den heer van Bosse aan de Tweede Kamer medegedeeld, lokt hier over gewigtige punten, bepaalde afkeuring uit en verraadt, over 't algemeen, bevreemding en teleurstelling.

„De ultra-liberale partij is mede niet tevreden en zij heeft er regt toe, want hare *finantiële* specialiteit (in de *politiek* was de heer van Bosse voor haar slechts „bijlooper") maakte, als Regerings-orgaan, in de zitting der Tweede Kamer van 23 jl., geen schitterend figuur. 't Was, als of hij zelf toen reeds behoorde onder hen, die thans niet veel waarde hechten aan het finantiële kind, van 'twelk hij na lange en, zegt men, bange dragt verloste, want hij las de bewuste Memorie met zoo weinig duidelijkheid en klem voor, dat het waarlijk geene presentatie met eere was, maar een verdonk're-manen van de „jonggeborene" mogt heeten.

„Als het nadenkende en onpartijdige publiek, met de spoorweg-plannen en belasting-ontwerpen in de hand, het oog rigt op het ministerie en bepaaldelijk op den heer van Bosse (die de concessie Sloet-Reuchlin, zegt men, met zeer opmerkelijke liefde troetelt), dan zal niemand het ongepast vinden als de vraag wordt gedaan: „Zijt gij gekomen om die belasting-plannen te ontwerpen en die spoorweg-concessiën te teekenen?!"

„Dan begrijpen wij, dat gij *genade* roept vóór den strijd."

Van de eerste drie hoofdstukken der Staatsbegrooting hebben wij den zakelijken inhoud medegedeeld te gelijk met de voornaamste opmerkingen uit de Memoriën van Toelichting. Wij vervolgen thans met Hoofdstuk IV (Justicie). Het eindcijfer bedraagt *f* 2,917,698.60, verdeeld als volgt: kosten van het departement *f* 77,650; kosten van de regterlijke magt *f* 1,133,300; Hoog militair geregtshof en de militaire auditiën *f* 68,700; geregtshoven en de kosten van den raad van tucht *f* 224,500; algemeene of rijkspolicie *f* 346,555; gevangenissen *f* 693,969; gebouwen *f* 235,262; pensioenen enz. *f* 117,762.60; onvoorziene behoeften *f* 20,000.

De wetsvoordragt op de regterlijke organizatie en het beleid der Justicie is in Julij naar den Raad van State verzonden en kan, naar de minister zich voorstelt, kort na de opening der zitting worden ingediend.

De Regering heeft zich mogen verblijden in de voortdurende gunstige rezultaten door de rijksveldwacht opgeleverd. Hoewel het aantal rijksveldwachters tot nu toe nog zeer gering is geweest, is het echter blijkbaar dat de rust en veiligheid, vooral ten platten lande, door het korps rijksveldwachters naar vermogen overal krachtdadig is gehandhaafd. Zal de instelling der rijksveldwacht echter geheel aan de verwachting beantwoorden, dan is het noodzakelijk het bij deze eerste verbetering niet te laten. De Regering, overtuigd van de noodzakelijkheid om aan het nu bestaande korps eenige uitbreiding te geven, heeft dan ook met het oog op de verpligting, die ingevolge art. 3 der Grondwet op haar rust, niet geaarzeld tot dat einde de noodige gelden aan te vragen. Zij is tot die overtuiging gekomen niet alleen door eigen ervaring, maar bovendien door de op deugdelijke gronden steunende adviezen van verschillende autoriteiten. Ten einde evenwel de schatkist zoo min mogelijk te bezwaren, heeft de Regering zich bepaald tot het strikt noodzakelijke. Daar waar de ondervinding heeft geleerd dat versterking van policie volstrekt noodzakelijk is, daar alleen zal de voorgenomen uitbreiding plaats hebben. De uitbreiding van het personeel, zoo als de Regering zich die voorstelt, zal bestaan in 1º negen brigadiers-majoor of rijksveldwachters der 1e klasse; 2º tien brigadiers of rijksveldwachters der 2e klasse meer dan in het vorig jaar. Toen waren er 90 toegestaan, nu zijn er 100 gesteld; 3º tachtig rijksveldwachters der derde klasse in gewone dienst meer dan ten vorige jare. Hetgeen hiervoren is gezegd over de noodzakelijkheid der uitbreiding van het bestaande korps rijksveldwachters in het algemeen, geldt hier in het bijzonder ook voor de derde klasse. Deze uitbreiding is niet meer dan het volstrekt noodige. Nog in dit jaar was de Regering bijna niet in staat aan zeer billijke en gegronde aanvragen tot bescherming van landeigendommen op enkele punten door het gewoon policie-personeel het vereischte gevolg te geven. Die uitbreiding is nog te meer noodig, daar vele Gemeentebesturen nog steeds de noodzakelijkheid tot verbetering van hun policietoezigt niet schijnen in te zien.

Daarna worden opgesomd verschillende verbeteringen in de gevangenissen trapsgewijze ingevoerd. Niet slechts in het algemeen is het noodig geweest, voor het houden van meerder toezigt en tot betere handhaving van orde, tucht en reinheid, volgens de herziene reglementen, zoowel in de gestichten voor gemeenschappelijke opsluiting bestemd, als in de cellulaire gevangenissen, het getal der beamten te vermeerderen, maar de indienststelling van elk nieuw gesticht in het bijzonder heeft aanvulling van personeel en verdere nieuwe uitgaven noodzakelijk gemaakt. Voorts kunnen onder de meer gedachte verbeteringen, onder anderen, genoemd worden: de uitbreiding van eigen bakkerijen, wasscherijen en droogerijen, mistgaders invoering van verbeterde waschtoestellen en kooktoestellen in vele gestichten, verbeterde voeding, enz. Eindelijk is een artikel, ten bedrage van *f* 3150, op de begrooting gebragt, tot aanschaffing van cellulaire rijtuigen en voor huur van daartoe benoodigde paarden, ten einde een aanvang te kunnen maken met eene sedert lang gewenschte verbetering in het vervoer der beklaagden uit de gevangenis naar de teregzittingen, vermits die thans over de straat moeten loopen. Het voornemen is om aanvankelijk deze rijtuigen, bij wijze van proefneming te Amsterdam en te Utrecht aan te leggen, en als die proef voldoet, dan met dat middel van transport langzamerhand later ook op andere plaatsen voort te gaan.

De grondslagen omtrent het aan te nemen nieuw gevangenis- of strafstelsel, waarvan mede in de mem. v. toel. tot dit hoofdstuk wordt gewaagd, hebben wij bereids medegedeeld.

Het eindcijfer van hoofdstuk V (Binnenl. Zaken) bedraagt *f* 6,915,704,50. Het hoofdstuk bevat de volgende afdeelingen: kosten aan het departement *f* 150,300; bestuur der provinciën *f* 552,285; nationale militie en schutterijën *f* 45,635; medische policie *f* 47,500; verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur *f* 26,150; waterstaat en publieke werken *f* 4,159,505,32; onderwijs *f* 766,760,50; kunsten en wetenschappen *f* 138,575; armwezen *f* 202,000; *Nederl. Staatscourant* en *Staatsblad* *f* 51,798; nijverheid *f* 97,375; telegrafie *f* 354,300; adel *f* 500; pensioenen enz. *f* 248,220,68; onvoorziene behoeften *f* 65,000.

Dit hoofdstuk levert in vergelijking met 1858 eene vermeerdering op van *f* 499,820.75. Tot opheldering daarvan wordt de aandacht gevestigd op de geraamde posten voor: het stichten eener sterrewacht te Leiden enz. geraamd op *f* 74,000, en de bijdrage in de kosten van een nieuw akademiesch gebouw aldaar, geraamd op

f 35,000. Verder wordt gewezen op de volgende buitengewone uitgaven: landsgebouwen te 's Gravenhage *f* 200,000; algemeene verbetering der hoofdrivieren, boven en behalve de daarvoor in de laatste jaren geraamde som van *f* 200,000 en *f* 75,000; verbetering van de uitwatering van de Linge en den steenenhoek *f* 100,000; bijdragen in de kosten van werken aan oevereigenaren ter zake van den verhoogden waterspiegel op de Waal, veroorzaakt door de sluiting van het kanaal van St-Andries *f* 20,000; verbetering van het Meppelerdiep en aankoop van de Staphorstersluis *f* 220,000. Het onderzoek omtrent den toestand der landsgebouwen door den heer W. N. Rose ingesteld, heeft over het algemeen, wat de gesteldheid dier gebouwen betreft, geen gunstige uitkomst opgeleverd. Het zijn, volgens het door den bouwmeester daaromtrent uitgebragt verslag, niet alleen de lokalen op het Binnenhof, die in slechten staat zijn, maar ook onderscheidene andere, waarin bureaux van ministeriën zijn gevestigd. Alleen maken daar nog eene gunstige uitzondering de gebouwen, waarin het museum van schilderijen en zeldzaamheden, 's Rijks archief, de koninklijke bibliotheek, de departementen van Marine en van Oorlog zijn geplaatst, zoomede de gebouwen der landsdrukkerij, zoover die vernieuwing hebben ondergaan. Naar zijn oordeel dienen de gebouwen op het Prinsenhof en die op het Plein en in de Pooten, bij de ministeriën van Koloniën en van Justicie in gebruik, achtereenvolgens te worden afgebroken en volgens een algemeen plan, binnen een zeker ruim getal jaren, weder te worden opgebouwd. Van de slooping zou alleen zijn uitgezonderd de groote zaal op het Binnenhof en welligt de daarachter staande lokalen van het Prov. Hof, uithoofde van hunne geschiedkundige waarde. De oppervlakte, welke ingenomen wordt door de gebouwen, die, volgens dat plan, bestemd zijn om te worden afgebroken, zou genoegzame ruimte aanbieden, niet allen voor de plaatsing van al de kollegiën en bureaux thans daarin gevestigd, maar ook van andere, thans elders geplaatst. Bij het volstrekte gemis aan voldoende lokalen om nu reeds de bureaux, aan de Z. W. zijde van het Binnenhof gevestigd, elders over te brengen, zal eerst, wanneer die te verkrijgen zullen zijn of meerdere ruimte beschikbaar zal worden, tot de ontruiming der in slechten staat verkeerende gebouwen kunnen worden overgegaan. Ofschoon dus de vernieuwing van de gebouwen van het Binnenhof noodig is, kan daarmede niet onmiddellijk worden begonnen. Intusschen stelt de Regering zich voor een aanvang te maken met het bouwen van een geheel nieuw lokaal voor het departement van Koloniën en een gebouw voor den Hoogen Raad, beide in den tuin ter zijde van het Plein. De plaatsing dier gebouwen aldaar staat wel in verband met het algemeen plan van verbouwing, waarvan hiervoren gesproken is, maar is toch daarvan niet onafscheidelijk. Al wierd het ontwerp van den bouwmeester, wanneer het geheel zal zijn uitgewerkt, niet door de Regering gevolgd, dan nog zal de stichting dier beide gebouwen in den tuin nevens het Plein goed wezen. Het terrein is daarvoor bij uitnemendheid geschikt.

Bij de behandeling der begrooting voor 1854 werd in beginsel aangenomen, dat een som van *f* 60,000 gedurende vijf jaren zou worden beschikbaar gesteld voor de verbetering van den Hollandschen IJssel. In de alzoo aangewezen drie ton wordt door de provinciën Zuid-Holland en Utrecht gezamenlijk bijgedragen tot eene som van *f* 200,000, onder voorwaarde dat deze rijksrivier door den Staat zal worden verbeterd en onderhouden. Bij de uitvoering der werken hebben zich vele omstandigheden voorgedaan die de uitgaven hooger doen stijgen dan men aanvankelijk had geraamd. Zoo heeft men zich verpligt gevonden eene uitwaterende sluis, bij den afsluitdam boven Gouda te bouwen; de aarde en baggerwerken zijn veel kostbaarder geweest dan men had geraamd; maar vooral hebben de onteigeningen en de schikkingen met belanghebbenden tot moeijelijkheden geleid, die vooraf niet konden voorzien worden. Een en ander heeft ongunstigen invloed op de uitgaven en maakt het onvermijdelijk, dat een som van *f* 60,000 voor dit werk op de begrooting voor 1859 worde aangewezen. Ook in 1860 zullen nog uitgaven voor dit werk te doen zijn, waarvan bezwaarlijk eene juiste raming is te maken, zoolang de onteigeningen niet zijn afgeloopen.

De raming der kosten van het rijksbestuur der provinciën voor 1859 is genoegzaam geheel overeenkomstig met het in 1858 vastgestelde cijfer, namelijk *f* 252,285 tegen *f* 551.725. De Staten van Gelderland en Utrecht hadden wel op nieuw voorgesteld de jaarwedden van den griffier te brengen op het bedrag, waarop zij vóór het kon. besluit van 9 September 1831 was bepaald, doch de Regering heeft het niet geraden geacht aan het voorstel gevolg te geven, zonder tevens de bezoldiging van onderscheidene andere ambtenaren, wier werkzaamheden in den laatsten tijd zijn vermeerderd, eene verhooging te doen ondergaan, voor welke algemeene verhooging het tegenwoordig oogenblik niet geschikt werd geacht.

Eene kommissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft op heden aan Z. M. den Koning aangeboden het door die Kamer vastgestelde adres van antwoord op de Troonrede bij de opening der tegenwoordige zitting.

Door Z. M. is op dit adres het volgende geantwoord:

„Mijne Heeren!

„Het levendig deel genomen door de Tweede Kamer in de vreugde Mij en Mijn Huis geschonken, en op zoo ondubbelzinnige wijze door haar ook bij deze gelegenheid aan den dag gelegd, geeft Mij de overtuiging, dat zij door eene eendragtige zamenwerking met Mijne Regering de belangen van het Mij dierbaar Nederlandsche Volk met der daad zal bevorderen.

„Ik verzoek U der Kamer Mijnen bijzonderen dank voor haar adres over te brengen."

De komeet van Donati neemt thans elken avond in kracht toe. Eergisteren avond vertoonde zij zich ten zeven ure vooral in buitengewone pracht. Haar glans overtrof ver die van de heldere sterren van den Grooten Beer, die sterren van de tweede grootte zijn. Haar licht zal tot den 5den of 6den Oktober steeds toenemen en ongeveer gelijk worden aan dat van eene ster der eerste grootte. Wanneer het oog eenigen tijd aan de duisternis gewoon is kan men den staart 12°. vervolgen, d. i. ongeveer 3½ mill. mijlen, een afstand die cirka gelijk staat met ⅓ van dien tusschen de zon en de aarde. Van heden af zal de komeet zich van de zon, die zij tot op 12 millioen mijlen genaderd is, weder verwijderen en naderbij de aarde komen, waardoor haar glans zal toenemen.

De kern van de komeet is, door den kijker gezien, scherp begrensd als eene planeet. Zij is rondom door eenen lichtkrans omgeven, van ongeveer de helft dikte der middellijn van de kern. Uit de schijnbare middellijn der komeet mag men tot eene ware middellijn van 1300 mijlen of ten naastenbij ⅙ der middellijn van de aarde besluiten.

Bij gelegenheid, dat zich hier te lande eenige der vrijgesproken Maleijers bevinden, is het niet onaardig te weten dat zij ook de een genoten op de Staatsbegrooting voor 1859 te verschijnen. Daar toch vindt men tot justifikatie van in 1858 gedane onvoorziene uitgaven, uitgetrokken buitengewone transportkosten van beschuldigden Maleijers uit de gevangenis naar de teregtstelling en terug (te 's Hage met rijtuigen) *f* 120; kosten gevallen op de verpleging der vrijgesproken Maleijers in het Zeemanshuis te Rotterdam *f* 160.28½; transportkosten van de vrijgesproken Maleijers om hen over te brengen naar de plaats hunner inscheping *f* 66.77.

De minister van Financiën heeft ter algemeene kennis gebragt, naar aanleiding van art. 7 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* N°. 90), dat de navolgende kapitalen aanwezig zijn, tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van *f* 10,000,000 in muntbilletten. Inschrijvingen op het grootboek van nationale schuld: 1°. Op het 2½ pCts. grootboek een kapitaal van *f* 18,788,000, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van *f* 9,394,000. 2°. Op het 3 pCts. grootboek een kapitaal groot *f* 1,010,300, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde van *f* 606,180, te zamen *f* 10,000,180.

De Afdeeling voor Wis- en Natuurkundige Wetenschappen zal eene gewone Vergadering houden op Zaturdag den 2den Oktober e. k., des middags ten twaalf ure, in het gebouw der Akademie (Trippenhuis) te Amsterdam.

Dezer dagen is alhier aanbesteed de levering voor de kavallerie, alhier in garnizoen. Daarvan is aannemer geworden H. van Breemen, de haver voor den prijs van 99 cts., het hooi voor 65 cts. en het stroo voor 33 cts.

De uiterste termijnen voor de expeditie der brieven met de Indische landpost, berekend naar het vertrek uit Amsterdam, 's Gravenhage, Rotterdam en andere daarmede in het bedoeld opzigt gelijkstaande plaatsen, worden voor het vervolg bepaald als volgt:

voor de verzendingen over Southampton den 1sten en 17den van elke maand;

voor die over Triëst van 1 Oktober tot 1 April, den 5den en 21sten, en van 1 April tot 1 Oktober, den 6den en den 22sten van elke maand;

voor die over Marseille den 8sten en 24sten van elke maand.

Het is intusschen altijd raadzaam, om buiten het geval van dadelijke noodzakelijkheid den uitersten termijn van verzending niet af te wachten.

Volgens de Friesche dagbladen schijnt het ontwerp de spoorwegen, waarvoor aan de heeren Sloet en Reuchli concessie is gegeven, wienig bijval in Friesland te vin den; ja daar wordt de ongerijmde beschuldiging opge worpen, dat de provincie Friesland door deze wege aan Holland wordt opgeofferd; aan Holland, alwaar d spoorwegen zonder den staat eenig geld te hebben ge kost, zijn gelegd, en dat nu bijna de helft zal moete betalen der lasten, welke de staat op zich neemt o spoorwegen ook aan Friesland te schenken. Indien d ontworpen spoorweg zoo weinig waarde voor Frieslan heeft, dat de provincie zich geene opofferingen wil ge troosten, zoo als de andere, dan ware het beter d de spoorweg van Groningen niet op Harlingen, ma op Delfzijl werd gerigt; en dat die uitmuntende zeeh ven, welke binnen weinige jaren door een groot schee vaartkanaal met Groningen zal zijn verbonden, de noo delijke haven werd, waaraan de spoorweg zich zal aa sluiten; een voordeel, dat men aan Harlingen had toe gedacht, maar dat aldaar weinig op prijs wordt gestel (*Kamp. Ct.*)

Het is bekend, dat het Belgiesche dorp Ghe eene kolonie, als het ware, van krankzinnigen is; d meeste ingezetenen huisvesten er een of een paar kra zinnigen, die in hun huisgezin verkeeren, aan hunne disch aanzitten, veldarbeid of eenig ander werk ve rigten en in schier onbeperkte vrijheid de gemeent rondloopen. Door gewoonte en ervaring zijn de ingeze tenen er met de hebbelijkheden der krankzinnigen be kend, en weten beter met hen om te gaan dan ande ren. Er bestaan wettelijke bepalingen, strekkende o de goede behandeling der te Gheel gehuisveste krank zinnigen te verzekeren.

De inspekteurs der Nederlandsche gestichten voo krankzinnigen, de referendaris Feith en prof. Schroede van der Kolk, hebben onlangs op hunne inspektiere Gheel bezocht, en zij zijn er tot de overtuiging geko men, dat zulk eene inrigting voor verpleging va krankzinnigen, als daar bestaat, haar nut heeft, nie tot vervanging maar tot aanvulling der wetenschappelijk zorg voor krankzinnigen in de daarvoor bestemde ge stichten. Een afzonderlijk verslag is door hem dienaan gaande aan den minister van Binnenlandsche Zake ingediend en door dezen thans ter kennis der betrok kene overheden in de provinciën gebragt, met het doe om haar oordeel te vernemen over de vraag, of hier t lande reden en gelegenheid bestaan, om de te Ghee bestaande inrigting op kleiner schaal na te volgen. (*U. Ct.*)

Als een bewijs, tot op welk eene hoogte het de pho tographie gebragt heeft, vermeldt men, dat professo J. Müller, de bekende bewerker van Pouillet's leer boek, mededeelde, dat hij eene photographie op ko lodion heeft gezien, die een grijs vlekje vormde va 1½ streep breedte en 2 streep hoogte, waaruit met he bloot oog niets was te maken. Door het mikroskoo waargenomen, zag hij een portret van Napoleon III ten voeten uit. Bij 300malige vergrooting, kan men bij deelen het beeld ziende, de enkele troetels aan de sabelkwast en de épauletten onderscheiden, ja zel het snijwerk aan den stoel die naast het figuur staa Ook zag hij, dat de photographie naar eene lithogra phie was gemaakt, want men herkende duidelijk he korrelige der teekening. Dat deze handelwijze aan d wetenschap voordeel zal doen, is ontwijfelbaar. Ver beelden wij ons een photographisch beeld der maan van ongeveer 5 Ned. duim middellijn, zoo zijn de ring gebergten aan de lichtgrenzen van dat beeld nog groo genoeg, om met het mikroskoop even zooveel, of mis schien nog meer bijzonderheden te toonen, als me door den besten verrekijker op de maan tot nu toe i staat is waar te nemen. (*Utr. Ct.*)

De berigten nopens den oogst luiden uit Frankrij ongemeen gunstig. De nadeelige gevolgen van de droog te worden ruimschoots door den staat van het graan gewas en der aardappelen vergoed. Wat de vruchten met name de druiven betreft, de hoeveelheid daarva grenst aan het ongeloofelijke; de boomen gaan ond het wigt der vruchten gebukt. Het tegenwoordig ja zal in dit opzigt als geheel van buitengewonen aa worden beschouwd. De oogst wordt onder begunstigin van het schoonste weder binnengebragt.

Uit Engeland heeft men ook goede berigten. Wel wa de oogst door den regen in het begin dezer maan eenigzins vertraagd; maar men zal er toch een ze goed gemiddeld jaar hebben.

Uit Duitschland en het Noordwesten van Europa he men insgelijks voldoende berigten; alleen de Rijn westen schijnen door de droogte geleden te hebbe Dit is evenzeer met Spanje, Portugal en Italië het val geweest; Italië vooral heeft zwaar geleden, m rekent daar slechts op een halven oogst.

Z. M. heeft G. de Langen, op zijn verzoek, eervol ontslag

als ontv. der dir. bel. en acc. te Oldehove, behoudens aanspraak op pensioen.

's GRAVENHAGE, 1 Oktober. H. M. de Koningin, heeft aan de Vereeniging *Dorcas* te Delft een paar prachtige vazen doen toekomen, bestemd voor de verloting welke eerstdaags door die Vereeniging zal worden gehouden.

HH. DD. HH. de hertog Bernhard en zijne dochter, de hertogin Anna, van Saxen-Weimar-Eisenach, zijn heden van Duitschland in deze rezidentie teruggekeerd. Heden middag zullen HH. DD. HH. aan het diner bij Z. K. H. prins Hendrik deelnemen.

HAARLEM, 30 Sept. De leverantie der fourrages voor de troepen te paard, alhier in garnizoen, over het tijdvak van 1 Nov. 1858 tot ult° Okt. 1859, is gegund aan J. van de Griendt, voor de volgende prijzen: haver 90 cts., hooi 80 cts., stroo 30 cts.

UTRECHT, 29 Sept. Bij de aanbesteding voor de levering van fourrages voor de troepen te paard, alhier in garnizoen, over het tijdvak van 1°. Nov. 1858 tot ulto Okt. 1859, is die levering gegund aan O. L. de Haart Az. en wel voor de prijzen; de haver ƒ 1, het hooi ƒ 0,52 en het stroo ƒ 0,30.

WORMERVEER, 29 Sept. Ter markt waren aangevoerd 39 stapels. Kaas Prijzen ƒ 25½ voor kleine en ƒ 23 voor middelbare per 50 N. ℔.

PURMEREND, 28 Sept. Ter markt waren aangebragt 175 stapels Kaas. Prijzen ƒ 26 voor kleine en ƒ 24½ voor middelbare per 50 Ned. ℔.

HOORN, 30 Sept. Op de markt alhier werden aangevoerd 234 stapels Kaas. Prijs: Kleine Gras ƒ 26.

GOUDA, 23 Sept. Kaasmarkt, aangevoerd 217 partijen, wegende 35 a 60,000 Ned. ℔; Fransche en Schotten van ƒ 19 a 21, eerste kwaliteit van ƒ 21 a 27 na zwaarte.

— 30 Sept. De veemarkt met ruimen aanvoer, waardoor de prijzen gedrukt waren en niet alle zijn verkocht. Schapen en vette Lammeren werden alle traag verkocht; magere Varkens met goeden aanvoer tot verhoogde prijzen vlug verkocht.

Goeboter ƒ 1.18 a 1.22. Weiboter ƒ 1,00 a 1.06.

SCHOONHOVEN, 29 Sept. De graanmarkt had veel bezoek en vertier; van het produkt van het vorige jaar werden aan twee verschillende koopers heden aan de waag aldaar p. m. 4000 ℔ Hennep tot ƒ 17.50 de 50 Ned. ℔ geleverd; nieuw Hennepzaad in den Alblasserwaard geteeld, tamelijk wigtig van 58 à 54 ℔ per mud, geldt van ƒ 6.75 tot ƒ 7.15.

Kaas en boter vonden minder vraag en zijn eenigzins lager in prijs. Aardappelen ƒ 1.90, die uit Gelderland in allezins voldoende kwaliteit tot ƒ 1.60 per mud aangevoerd, vonden gereeden aftrek. Appelen genieten minder vraag en zijn beneden den prijs der vorige markt.

CAPELLE, 27 September. De stoombootdienst tusschen [illegible] en Rotterdam, waarvoor onlangs door Z. M. concessie was verleend, en die veel gemak aan den handel zou teweegbrengen, schijnt nog niet goed in werking te kunnen komen. Heden toch was bepaald, dat de eerste reis zou moeten plaats hebben, doch men verneemt, dat dit weder voor onbepaalden tijd is uitgesteld, en wel totdat de concessionarissen eene daartoe geschikte stoomboot zullen hebben gekocht en in ontvang genomen. (*H. & Effbl.*)

HARDENBERG, 28 Sept. Als een bewijs van buitengewone groeikracht kan dienen, dat in de tuin van E. Amsink alhier eene boerenkool-plant staat, waarvan de stronk de lengte heeft van ruim 2¼ Ned. ellen, terwijl in den tuin van M. Bromet drie appelboomen voor de tweede maal in dit jaar in bloei staan.

ZIERIKZEE, [illegible]. Verkeerde men tot heden in de onzekerheid, wie de dader van den hier gepleegden diefstal was, daar deze zijnen naam niet had willen noemen; en men vermoedde, dat de naam die in een bij hem gevonden zakboekje vermeld stond, valsch was; thans kunnen wij berigten, dat heden namiddag bij den heer kommissaris van politie alhier het officiëel berigt is ontvangen, dat de misdadiger was Willem Stokkel, verwer te Londen, gewezen gevangene in het huis van arrest te [illegible], welke naam overeenstemt met dien in genoemd zakboekje. (*Amst. Ct.*)

TERBORG, 29 Sept. Naar men verneemt, zullen er op Woensdag den 6n Oktober aanstaande, bij gelegenheid der kermis alhier, eenige feestelijkheden plaats hebben ter herinnering aan den achttienden geboortedag van Z. K. H. den prins van Oranje, bestaande in volksspelen en illuminatie.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Sept. Naar men verneemt zijn de oneenigheden, die zouden zijn ontstaan tusschen prins Napoleon en verscheidene leden van het ministerie ter zake der tolhervormingen in Algerie geheel vreemd aan het onverwacht vertrek van Z. K. H. op 22 Sept. naar Biarritz, derwaarts door den Keizer ontboden, om hem de noodige instruktiën voor de hem opgedragene zending mede te deelen.

— Men heeft berigt ontvangen der aankomst van Prins Napoleon te Warschau, waar hij met veel hartelijkheid door den Tzar is ontvangen.

— Aan boord van de *Christophe Colomb* is den 27 dezer de opperbevelhebber van het Afrikaansche leger te Algiers aangekomen. Mevr. Mac Mahon, dochter van den hertog d' Escars, vergezelt haren echtgenoot met haar zeer jong kind, welks wieg beschut werd door de vermaarde met 47 geweer- en verscheidene kanonkogels doorboorde vlag van Malakoff. 't Is geen bloemspraak, want die vlag heeft werkelijk de wieg bedekt tot het oogenblik dat men ze moest onttrekken aan de geestdrift der bezoekers, die er stukken van afscheurden. Als eene bijzonderheid verdient vermelding, dat de jager te voet, die den vlag op den toren van Malakoff hield opgeheven, terwijl ze aan flarden werd geschoten, niet gedekoreerd is.

— Heden ochtend zijn de Keizer, de Keizerin en de keizerlijke prins in de hoofdstad terug gekeerd, waar evenwel Z. M. niet lang zal toeven. Na een, op morgen te houden, ministerraad zal de Keizer naar Châlons vertrekken, waar de manœuvres tot den 20n of 25n Oktober zullen aanhouden. Tegen dat tijdstip zal voor de keizerlijke familie het kasteel van Compiègne gereed zijn.

— Gisteren is generaal Goyon naar Rome scheep gegaan. Sommige vreemde dagbladen hebben van botsingen tusschen de soldaten van het Fransche garnizoen en die van het pauselijke leger gesproken. Deze berigten zijn valsch en verdraaid. Er zijn wel vechtpartijen ontstaan, zoo als dit gewoonlijk in garnizoensplaatsen het geval is, doch nergens vindt men iets dat aan die twisten eenig gewigt geeft.

— Een der direkteuren van een groote Fransche zeevaartmaatschappij heeft de aanzienlijkste steden van Turkije bezocht en ze in den rampzaligsten staat van desorganizatie bevonden. Waar niet de gewone werkeloosheid van den Turkschen beambte heerscht, ontwaart men eene bedrijvigheid die de misbruiken, de knevelarijen en de vervolging vermeerdert; hoe meer de kenteekenen eener aanstaande ontbinding zich openbaren, te meer verlevendigt zich het fanatismus tegen de Christenen. Volgens de berigten der Fransche konsuls worden er gestadig door de muzelmannen aanzienlijke hoeveelheden wapens gekocht, 'tgeen natuurlijk bij de christen gezantschappen te Konstantinopel bezorgdheid wekt. Dagelijks wordt de toestand van het Ottomannische Rijk zoo onrustbarend, dat de minst scherpzinnige gebeurtenissen verwacht, tegen welke de groote mogendheden vooraf hun gedrag moeten inrigten. 't Zou alzoo niet onmogelijk zijn dat prins Napoleon met de zending is belast, om aan Keizer Alexander de bedoelingen van Keizer Napoleon ten aanzien dier mogelijke gebeurtenissen mede te deelen.

— Volgens berigten uit Alexandrië van den 22n heeft de *Lucifero* de tijding medegedeeld dat te Djsedda en Mekka een opstand is uitgebarsten, waarbij verscheidene Ottomanische soldaten moeten zijn om het leven gekomen.

— De Bey van Tunis heeft een maatregel genomen, die van de wijze en liberale inzigten van zijn goevernement blijk geeft. In zijne hoofdstad heeft hij een bestuur ingesteld, dat meermalen 's jaars moet vergaderen om over alle zaken te beraadslagen, die de administratie en den bloei der stad betreffen.

't Is het eerste voorbeeld, dat in het Oosten zulk eene instelling gevonden wordt en men wenscht dat zij op dien nieuwen grond goede vruchten voortbrenge.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Sept. De *London Gaz.* behelst een koninklijk bevel, waarbij aan lord Elgin het grootkruis der Bathorde wordt verleend.

— Gisteren is met de gebruikelijke plegtigheden de Lord-mayor van Londen voor 1858-1859 gekozen. Zonder eenige oppozitie, als die van verleden jaar tegen Sir R. Carden was, is de alderman Wire met eenparige stemmen tot die waardigheid benoemd. Zijne installatie zal den 9n November plaats hebben.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 30 Sept. Hoewel nog niets officiëel bekend is van de oplossing der quæstie van het regentschap, twijfelt men er toch niet aan dat ze volgens de bepalingen van art. 56 der Grondwet zal geschieden. Zelfs vindt die meening in de officieuze pers steun, 'tgeen te meer opmerking verdient, daar naauwelijks een paar dagen geleden twee liberale bladen, uithoofde dat zij ten voordeele van een konstitutioneel regentschap spraken in beslag werden genomen. 't Is een artikel der *Neue Pruis. Zeit*, die aan het ministeriëele blad *de Zeit*, nopens het betwiste punt aanleiding geeft een zeer onverwachte denkwijze te openbaren.

Men kent de theoriën der *N. Pr. Zeitung* nopens deze aangelegenheid. Zij erkent geen wettig karakter aan eene magt, die door den Koning-zelven niet is verleend. De *Zeit* antwoordt hierop, dat 's Konings toestemming zeker wenschelijk is ter instelling van een regentschap, maar dat het even waar is, dat de prins van Pruissen in zijne hoedanigheid van agnaat, en krachtens art. 56 der konstitutie, zonder de medewerking des Konings dadelijk het regentschap kan aanvaarden. Een ministeriëel blad doet te regt opmerken, dat de wijze van oplossing evengoed het monarchiek en dynastiek beginsel vrijwaart, als wanneer het initiatief door den Koning werd genomen.

De verklaring van de *Zeit.* heeft natuurlijk niet weinig opzien gebaard, vooral na de vermelde inbeslagneming der twee bladen.

—Het gerucht is in sommige bladen, verspreid dat Pruissen, van wege eenige daarbij belanghebbende Staten tegenstand hebbende ontmoet ter zake van het voorstel om den tol op de Elbe te verminderen, voornemens was die quæstie ter tafel van den Duitschen bond te brengen. Nu zegt de »Pruissische korrespondentie", dat zulk een denkbeeld bij het goevernement nooit is opgekomen.

ITALIE.

ROME, 25 Sept. In alle provinciën, behalve in sommige deelen aan de kust der Middellandsche Zee, waar de wijngaarden door het oïdium verwoest worden, is de oogst rijkelijk uitgevallen. Hoewel de druif slechts de helft en soms het derde van een gewonen oogst oplevert, is er geen gebrek, 'twelk men aan hetgeen de Marken opleveren te danken heeft.

Het tarwebrood kost omstreeks 4 c. (Nederl.) het pond, de eerste kwaliteit 5 c.

In de provinciesteden zijn de voedingsmiddelen zoo goedkoop, dat zij voor de minstvermogenden verkrijgbaar zijn. Bij voorbeeld 80 ℔ tarwe kosten 9 à 10, Pauli (ongeveer ƒ 250); ossenvleesch 15 c.; schapenvleesch 7 c.; geitenvleesch 10 c., enz.

Deze goedkoopheid van het vleesch heeft men te danken aan de vruchtbare weiden in den omtrek van Rome. Terwijl de landbouwer elders met moeite zijn vee kan verkoopen, 'twelk ten gevolge der schaarste van het voeder niet kan gevoed worden, zijn de weiden rondom Rome door de najaarsregens met een welig gras overdekt, dat voor tallooze kudden toereikend is. Men ziet thans van het gebergte en uit de provinciën der Adriatische Zee talrijke kudden aankomen om in de vallei te overwinteren.

Maar het merkwaardigste is de onbeschrijfelijke hoeveelheid vruchten, die in al de steden ter markt worden gebragt; van dorpen spreekt men niet. Voor twee en een halven stuiver koopt men 20 — 30 versche vijgen; zeven tot tien perziken krijgt men voor denzelfden prijs; en abrikozen — deze zijn er zoo veel dat men aanvankelijk drie pond er van voor genoemden prijs gaf; en later, in de onmogelijkheid ze kwijt te raken, waren de kooplieden verpligt ze aan de varkens tot voedsel te geven.

Men oordeele naar deze opgave of de arbeidersklasse in de Pauselijke Staten zoo te beklagen is, als sommige dagbladschrijvers dit wel willen voorgeven. Moet na het welzijn van een volk afgemeten worden naar den algemeenen bloei, en niet naar de snelheid, waarmede enkele industriëelen rijk worden, dan waarlijk mogen de Italiaansche Staten als zeer begunstigd worden beschouwd.

STADSNIEUWS.

236ste Staats-Loterij. (Prijzen van ƒ 1000 en daarboven). 5de Klasse, 16de Lijst: N°. 2534, 10304, 10847, 13555 en 18812 ieder ƒ 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 1 Oktober.

GETROUWD (29 Sept.): Is. de Clerck, Atz., wed. met A. J. Romijn. - J. H. van Rek met A. G. Sandström.

OVERLEDEN (25 Sept.): W. J. van Wijk, wed. M. Rebel, Jr., 65 j.

Wisselkoers.

2/m.	Parijs	ƒ 55⅝	2/m.	Livorno	ƒ 39⅛
Zigt		56⅛	„	Napels	„ 80¼
2/m.	Bordeaux	55⅜	„	Petersburg	„ 1.72½
½/m.	[illegible]	55¾	6/w.	Weenen	„ 34½
3/m.	Madrid	„ 237	„	Augsburg	„ 35½
„	Cadix	„ 239	„	Frankfort	„ 99
„	Sevilië	„ 236	2/m.	Hamburg	„ 34 15/16
„	Bilbao	„ 236	Zigt	„	„ 35 3/16
„	Lissabon	„ 40½	2/m.	Londen	„ 11.70
„	Porto	„ 40½	Zigt	„	„ 11.77½
2/m.	Genua	„ 45¾	Rotterdam		„ ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		30 SEPT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	a		
Nederl. Bank	4 "			
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64⅞	65	64⅞
Dito Dito	3 "	76⅞		
Dito Dito	4 "	98⅞	98¹⁵/16	98⅞
Amortis. Syndik.	3½ "	92¾		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ "	141	141¾	141¼
Oost-Ind. Leening	4 "	98⅝		
Aand. Holl. Spoorweg.		69⅞		
Leening idem	4½ pCt.			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "			
Maatschappij van Weld.	4 "			
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ "			
Dito bij *Rothschild*	2½ "			
Frankrijk, Certifikaten	3 "			
Spanje, Obligatiën	1½ "	29⁹/16	29⅝	
Dito	3 "	45⅝		
Dito Binnenl.	3 "	40¼	40⁵/16	40¼
Amortisable Schuld		11⅝	11¹⁵/16	11⅞
Bewijzen Coupon		5¹³/16	6¼	6³/16
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*				
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	46⅞		
Dito 1856		45⁹/16	45⅝	
Dito Uitgestelde				
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	106¼	106⅜	106¼
Dito bij idem 1828/1829	5 "	104⅛		
Cert. bij idem 1831/1833	5 "	92	92⅛	
Dito bij idem 1840	4 "	86¾		
Dito bij *Stieglitz*	4 "	86¾		
Dito Nieuwe	4 "			
Dito 5de Serie	5 "			
Dito 1855, 6de Serie	5 "	101⅞	102	102
Dito adm. te Hamburg	5 "			
Dito dito te Londen	5 "	102		
Dito dito dito	4½ "			
Inschrijving in Assignat.	6 "			
Certifikaten van dito	6 "			
Spoorweg Aktiën	5 "			
Polen, Aand. 1835, fl. 500	ƒ	157		
Obligatiën	4 pCt.	82¹/16		
Pruissen, Obligatiën	4½ "			
Aandeelen 1854	3½ "			
Oostenrijk, Obl. bij *Göll en C.*	5 "			
Dito dito	4 "			
Dito Metalliek	5 "	77½	77⁹/16	
Dito Rente Amsterdam	5 "	87⁷/16	87½	87⁷/16
Dito Nationale 1854	5 "	78¹/16	78³/16	78³/16
Dito dito	2½ "	39½		
Weener Bank-Aktiën	ƒ			
Dito Aand. fl. 250, 1839				
Dito dito " 250, 1854	4 pCt	328		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 "			
Dito bij *Rothschild*	5 "			
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 "			
Dito	3 "			
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 "	100¼		
Dito 1839 van £ 100	5 "			
Dito 1843 " £ 100	5 "			
Dito 1852	4½ "			
Sardinië	5 "			
Peru, Geldl. 1854	4½ "			
Dito te Parijs				
Ecuador, Oblig. 1855	1 "			
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4¾ "	87⅜	87⅝	87⅜
Dito Uitgestelde	2¼ "	13¾		
Grenada, Obligatiën	3¼ "	19⁹/16	19¹¹/16	19⁹/16
Dito Uitgestelde				
Mexiko dito	3 "	21	21¹/16	21
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*; Lr. A	/			
Dito dito	" B "			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt			
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorweg-Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	84⅞		
Louisiana	5 "			
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 "	4¹³/16	4⅞	

Handel-Maatschappij kontant 141½; Russische Spoorweg deelgeld 248½, 249.

De markt was in de Binnenlandsche fondsen, vooral ten aanzien der Aandeelen Handel-Maatschappij, minder geanimeerd. Spaansche en Venezuela's daarentegen waren williger. Van de overige was weinig variatie.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3½ pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 30 Sept. België 2½ pc. 57; 4½ pc. 99⅜; Metal. 81⅜; Nation. 82; Spanje 1¼ pc. 29⅛g; 3 pc. 40½.

PARIJS, 30 Sept. Rente kont. 4½ pc. —.—, op tijd 3 pc. 73.50; Fr.-Oost, Spoorw. —; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. —; Rom. Leening 92¾.

LONDEN, 30 Sept. Cons. 98¾; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 21⅛; 4½ pc. Peru 90¼; 3 pc. id. 72¼; 4½ pc. id. doll. bonds 76½; Grenada uitgest. 5⅞; id. werkelijke 21¾, 3 pc. Venezuela 41; 2¼ pc. id. 15¼; 5 pc. Port. 46¾; 3 pc. Spanje 46½; 1½ pc. id. 30; Amortiz. 11½; Coupons 6⅛; 4½ pc. Russen 100½; 5 pc. id. 112; 2½ pc. Holland 66; 4 pc. id. 102⅝; Illinois Shares 30 id. 7 pc. Oblig. 81; Sardinië 93.

WEENEN, 30 Sept. Metall. 5 pc. 82½; Nation. 83¼; Bank-Aktiën 947; Noord-Bahn akt. 176; Credit Anst. 250; O.-Fr. Spoorw. akt. 266; Saltzb. 103½; Lomb. Venetiaans. 103½; Wissel op Londen 3/m. 9.56½; Goud 4½; Zilver 1¾.

BERLIJN, 30 Sept. Stiegl. 5de serie 103¾; 6de id. 108; Rusland 5 pc. 110⅜; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100⅝; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 21, Parijs 79⅝, Hamburg 150⅜, Amst. 142¼, Petersburg 99½, Diskonto 4.

HAMBURG, 30 Sept. Mexikanen 5½, Spanje 3 pc. 38¼; 1½ pc. 28¾, Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Vereinsbank 98, Noord-Duits. bank 90¼, Wissel op Londen kort —.—; 3/m. —.—, Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 30 Sept. Metalliek 5 pc. 80¾, Spanje 3 pc. 39⅞; 1½ pc. 29⅜, Wissel op Londen 117⅝, Weenen 117¼, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 4.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	ƒ 29,20 à —		Pruissische	ƒ 34¹¹/16 à —
Napelsche	" —,— " —		Spaansche	" —,— " —
Div. in £	" 11,70 " —		Hamb. Russ.	" 34 " —
Eng. Russen	" 11,70 " —		Russ. in Z. R.	" 34⅝ " —
Fransche	" 55¾ " —		Polen " P. R.	" 36⅝ " —
Belgische	" 55¾ " —		" " Fl.	" 27¼ "

Nationale Metalliek ƒ 29.35. Amerik. in Doll. ƒ 2.36.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à ƒ 10 per Stuk	ƒ 9,70 à 9,80
Oude Gerande Dukaten	" 5,50 " 5,60
Wigtige Souvereinen	" 11,75 " 11,85
" Pistolen	" 9,55 " 9,65
Stukken van 20 Franks	" 9,30 " 9,40

Baren Goud en Speciën à ƒ 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	ƒ 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks	" 2,33 " 2,36
Brabandsche Kroonen	" 2,65 " 2,70
Fransche	ƒ 2,70 ƒ 2,75
Pruissische Daalders	" 1,74 " 1,77
Zilver 1000 à 980	" —,— " —,—
" 900 " 700	ƒ 104,20 à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 30 Sept. Moutwijn ƒ 16,25; Jenever ƒ 21,75; Amst. Proef ƒ 23,—; per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling ƒ 0,80 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 30 Sept. Doewes, Geerdina, Livorno.
HELVOET, 30 Sept. Nijman, Nargaretha Hermanna, Messina.
BROUWERSHAVEN, 30 Sept. Bunk, Vier Gebroeders, Rott. n. Batavia.
BATAVIA, 7 Aug. Jaski, Cornelia Hendrika, Amst.-Brem, Julie, id. - Van Os, Libra, id. - Bok, Noord-Brabant, id. - Nap, Josepha Louisa, Rott. - Andersen, Drie Vrienden, id. - Rusman, Amboina, id. - V. d. Geer, Karel en Hendrika, id. - Kramers, Resident van Son, id. - Van Leeuwen, Madura, id. - Browning, Anth. Geertruida, id. - Borger, Jacob, id.

UITGEZEILD:

TEXEL, 30 Sept. Gjersoe, Elisabeth, Fredrikstad.
HELVOET, 30 Sept. Concordia (st.), Londen.
BATAVIA, 7 Sept. De Jonge, Prins Hendrik, Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 1 Oktober, in lading naar:

Mannh., Ludwigsh. en Heilbron.	J. Knipping, Anna Catharina.
Duisburg.	R. van Beek, Dankbaarheid.
Dusseldorp.	G. van den Berg, Jonge Carel.
Mainz.	J. Schaubruch, Mainz N°. 1.
Keulen.	A. van Ahlen, Cöln N°. 9.
Frankfort.	N. J. Timmerman, Frankfort N°. 20.
Mannheim.	G. Andres, Telemach.

AMSTERDAM, 1 Oktober, vertrokken naar:

Keulen.	J. H. Kamps, Cöln N°. 4.
Frankfort.	G. J. Andres, Frankfort N°. 9.
Mannheim.	I. J. Reindorp, Rhijnstroom.
Coblentz.	J. van Steenoven, Op Hoop van Zegen.

Rijnhoogte ARNHEM, 30 September 7 p. 5 duim. KEULEN, 29 " 5 vt. 7 "

Advertentiën.

(619) GETROUWD: J. C. PROST en Miss. RADLEY.
BIRKENHEAD, 29 September 1858.

(621) Het behaagde den Almagtigen God, heden morgen uit dit leven tot zich op te roepen, voorzien met de H. Sacramenten, onze eenige en geliefde Dochter, ANNA WILHELMINA, in den nog jeugdigen leeftijd van 24 jaren; alle die met ons bekend zijn, zullen gevoelen wat wij in dit ons geliefde pand verliezen, God schenke ons kracht, ons in zijne aanbiddelijke raadsbesluiten met gelatenheid te onderwerpen.
A. P. PAPôT.
G. M. PAPôT—MATTHYS.
WARMONDERHEK, 25 September 1858.
Eenige en algemeene kennisgeving.

(614) Voor de zoo menigvuldige bewijzen van opregte deelneming in ons Vijf-en-Twintigjarig Huwelijksfeest, betuigen wij hiermede onzen hartelijken dank.
DUIVEN, 30 September 1858.
J. RUTJES.
M. H. MAASSEN.

(620) Voor de menigvuldige en hartelijke bewij[zen] van deelneming, zoowel in de ziekte als bij het o[verlijden] van mijnen geliefden Echtgenoot JOAN THEODORUS HEYMAN, betuig ik namens mij eenigen Zoon en Behuwd-Dochter, zoo binnen als ten de stad, mijnen innigsten dank.
LEYDEN, 23 September 1858. Wed. J. T. HEYMAN HEMM[...]

(623) Met 1° November 1858 wordt er gevra[agd] tegen goed loon bij een Pastoor, eene **Tweede Werkmeid**, goed kunnende Naaijen, met de W[asch] omgaan, enz. enz. Zij, die als zoodanig gediend, goede getuigschriften voorzien, tusschen de 25 e[n] jaren oud zijn en eenvoudig in kleederdragt zijn, nen zich met *franco* brieven, onder de letters O O a[dres]seren, bij den Boekhandelaar P. J. VAN LEEU[WEN], Venestraat te 's Hage.

Een R. C. Secondant, 22 of meer jaren zijnde, van goede getuigschriften voorzien en tevens geëxamineerd i[n de] Fransche taal, kan dadelijk in een **Opvoedingsgesticht** geplaatst worden, tegen een salaris van ƒ 200 behalve kost en inwoning. Belanghebbenden melden per brieven *franco* aan bij den Boekh. VAN TURNH[OUT] te Breda, onder letter T.

Pensionnaat voor Jongejufvrouwen
BESTUURD DOOR
de Religieuzen Ursulinen te Hamont
(*Belgisch Limburg*).
De intrede der Leerlingen is bepaald op Donder[dag] den 30 September.
Het jaarlijks kostgeld bedraagt 300 franken.
Voor verder onderrigtingen en prospectus kan [men] zich tot de Overste van het Instituut wenden.

(575) Door G. B. VAN GOOR, te Gouda, zijn ui[tgegeven] en door alle Boekverkoopers verkrijgbaar:
J. G. SCHRIKKER,
METHODOLOGIE OM HET ITALIAANS[CH] DUBBEL- OF KOOPMANS-BOEKHOUDEN
Slechts weinig zijn alleen door zich zelven, naar den aa[rd] de volmaaktheid uit te voeren; waardoor een legelijk ho[e] onervaren, zich van deze WETENSCHAP, zonder ander onderrigt, op eene gemakkelijke en eenvoudige m[anier] kan verzekeren; alles in korte SCHETSEN duidelijk en vattelijk voorgesteld, met een beknopt overzigt betrekk[elijk] het houden van KOOPMANSBOEKEN, volgens het Wet[boek] van KOOPHANDEL. Tweede verbeterde Druk. ƒ 1.70.

W. A. RUST,
SCHETS DER TECHNOLOGIE,
of Wetenschappelijke Beschrijving, Opheldering en [On]derzoek van alle Technische Verrigtingen, die de grondslag der gezamentlijke Industrie uitmaken. Ten gebruike bij Technologische Lessen en tot zelf-onderrigt.
TWEEDE DRUK. ƒ 3.60.
Dit Leerboek van den bekenden Berlijnschen Techno[loog] waarvan eene eerste aanzienlijke oplage, binnen weinig was uitverkocht, onderscheidt zich door vorm en inhoud wel als door beknoptheid en volledigheid gunstig van al[le] staanden. Bij elk Technisch bedrijf is de natuurlijke gesteld[heid] der bewerkt wordende stof, de wijze waarop zij gewonnen gebruikt wordt, duidelijk opgegeven, terwijl men door de vou[dige], schoone groepering der verschillende technische rigtingen een gemakkelijk overzigt van het geheel verk[rijgt]. Een uitvoerig WOORD- en ZAAKREGISTER aan het des Werks brengt den gebruiker gewis veel gemak en deel aan.

P. VAN DER BURG,
Schoolkaart van het Koningrijk der Nederlanden en Groothertogdom Luxemburg.
Prijs: in losse Bladen, gekleurd, Id. id., op Katoen, met Rollen,
Deze van hooger hand aanbevolene *Wandkaart*, eene breedte van 16 en eene hoogte van 18 Palm bevat, behalve al de Steden en die Dorpen, welke dan 1000 Inwoners tellen, ook alle andere Pla[atsen] hoe klein ook, die uit een Geschied-, Aardrijk[skundig] Natuurkundig, Geologisch of Industrieel oogpunt merkwaardigheden bezitten. De namen zijn zoo aangebragt, dat de Leerlingen die van hunne zi[tplaat]sen niet kunnen lezen, terwijl zij op eenen afstand omtrent 4 Ned. Ellen de verdeeling der Provinci[ën] verschil tusschen de Provinciale en Arrondisse[ments] Hoofdsteden, tusschen Steden en Dorpen, en wa[t] meer is, zeer goed kunnen onderscheiden.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en [...]